

Vergaderjaar 1989-1990

21 418

Correctie en aanpassing van het eerste, tweede en vierde tot en met twaalfde gedeelte van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W.)

Nr. 10

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 15 februari 1990

Inleidende opmerkingen

Op de nadere opmerkingen van de Vaste Commissie moge ik het volgende antwoorden.

De commissie legt allereerst het accent op de tijdelijke verzwaring van de werklust voor de rechterlijke macht, welke het gevolg is van de invoering van het nieuw B.W. en die daarin bestaat dat zij zich het nieuwe recht «eigen» zal moeten maken.

Deze factor moet inderdaad onder ogen worden gezien en de commissie-Van Schendel houdt daarmee ook rekening. Door het geven en volgen van de cursussen kan intussen de rechterlijke macht reeds in belangrijke mate vóór 1992 met systeem en inhoud van het nieuw B.W. vertrouwd raken. Met deze cursussen voor de rechterlijke macht wordt dit jaar een begin gemaakt. Over opzet en omvang van dit cursus-traject is inmiddels met de betrokken vertegenwoordigers van de rechterlijke macht overeenstemming bereikt.

In de periode vanaf 1992 zal, zoals in de Memorie van Antwoord is betoogd, de rechterlijke macht in een geleidelijk stijgende omvang met het nieuwe recht worden geconfronteerd; dit volgt voor de lopende procedures uit enige, overigens voor de hand liggende, bepalingen van overgangsrecht (in het bijzonder de artt. 69 en 182 Overgangswet). De door de Vaste Commissie bedoelde tijdelijke verzwaring van de werklust zal echter zonedig ook door een (tijdelijke) verhoging van de formaties van de gerechten worden opgevangen.

Met de woorden «enige rek» heb ik bedoeld aan te geven dat het naar mijn verwachting mogelijk moet zijn de aanbevelingen van de commissie-Van Schendel binnen de ruimte in de meerjarencijfers op te vangen.

De commissie-Van Schendel, die voortvarend te werk gaat, is voornemens tijdig, ook door middel van tussentijdse rapporten, verslag uit te brengen. Haar bevindingen en prognoses zullen bij de beslissingen omtrent de formatie van de gerechten zwaar bij mij wegen.

Hoofdstuk IV

De commissie stelde enige vragen omtrent bepalingen in Boek 2 waarvoor geen wijziging is voorgesteld.

Artikel 6. Op de vraag over dit artikel kan worden geantwoord dat, nu de artikelen 44 en 291 worden gewijzigd, ook in artikel 6 thans beter geheel van de vertegenwoordigingsbevoegdheid kan worden uitgegaan. Bij de derde nota van wijziging wordt daartoe een nieuwe tekst voorgesteld.

Artikel 8. De uitdrukking «de wet en de statuten» moet hier worden gelezen als: de wet, de statuten of beide. De tekst laat m.i. deze interpretatie, die uit het zinsverband volgt, toe. Vervanging van «en» door «of» brengt in dat opzicht geen verbetering, daar dan onbedoeld zou kunnen worden gelezen: hetzij in de wet, hetzij in de statuten (doch niet in beide).

Artikel 53. De definities van dit artikel hebben bij een recente wet hun huidige vorm gekregen, waarbij welbewust is afgeweken van die welke bij het zesde gedeelte der Invoeringswet was vastgesteld. Het past daarom niet om bij een wetsvoorstel als het onderhavige daarop terug te komen. Daarbij komt dat de coöperatie en de onderlinge waarborgmaatschappij, al zijn zij geen vereniging als die waarvoor de tweede titel van Boek 2 geldt, wel rechtspersonen van het type «vereniging» zijn, met leden en een ledenvergadering of ledenraad, waardoor zij zich duidelijk onderscheiden van bijv. de vennootschappen enerzijds en de stichtingen anderzijds. Het overgrote aantal van de bepalingen van de Tweede titel is dan ook van overeenkomstige toepassing verklaard. Iets dergelijks doet zich voor bij de vereniging van appartementseigenaars; vgl. artikel 5.10.2.0 lid 3 van Boek 5.

Bij de derde nota van wijziging wordt het wetsontwerp nog met enige onderdelen aangevuld.

In het eerste gedeelte van de Invoeringswet is een omissie aan het licht gekomen. De artikelen 53 en 54 hebben het oog op een incidentele vordering voor de rechter bij wie het rechtsmiddel is ingesteld, zoals uiteengezet in de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer bij dit gedeelte, p. 4 e.v. Bij de toen aangebrachte wijziging is onbedoeld het woord «incidenteel» weggevallen; dit wordt in bijgaande nota van wijziging hersteld.

Tenslotte is aan het tiende gedeelte van de Invoeringswet nog een artikel toegevoegd ter aanpassing van de recente wet tot uitvoering van de E.G.-Verordening inzake de Europese economische samenwerkingsverbanden (EESV).

Deze wet verwijst naar een aantal artikelen van Boek 2. Voor zover zij hun plaats vinden in Titel 1 van dat boek kunnen die verwijzingen niet onveranderd blijven, nu bij het zesde gedeelte van de Invoeringswet die titel opnieuw gewijzigd wordt vastgesteld. In de uitvoeringswet is het systeem gevolgd van uitdrukkelijke verwijzing naar een twaalfstal van deze artikelen. Tegen de achtergrond van de nieuwe wetgeving verdient het echter de voorkeur deze titel, die voor alle rechtspersonen de algemene bepalingen inhoudt, in beginsel in zijn geheel van toepassing te doen zijn, en daarvan voor zover nodig uitdrukkelijk af te wijken; het aantal bepalingen dat voor toepassing vatbaar is, is in de nieuwe opzet gegroeid. Dit systeem is ook voor de regeling van de vereniging van appartementseigenaars in Boek 5 gevolgd. Bij dit systeem spreekt het vanzelf dat de regeling van de EESV niet wordt geraakt door een aantal bepalingen van titel 1 van Boek 2 wegens de tekst van die artikelen zelf;

aldus bijv. de artikelen 2.1-3 (nieuw). Andere bepalingen van Titel 1 van Boek 2 zijn reeds wegens aanpassing aan de eerste E.G.-richtlijn inzake de naamloze en besloten vennootschap in overeenstemming met de Verordening; vgl. de artikelen 4, 6, 7 en 19 (behalve lid 4) van Boek 2 met resp. de artikelen 15, 9, 20 en 31, 35 en 36 der Verordening; deze laatste geeft dan soms aanvullende bepalingen.

Als bepalingen waarvan uitdrukkelijk wordt afgeweken, worden genoemd de artikelen 11, 18, 19 lid 4 en 21 lid 1 onder b en c Boek 2.

In plaats van artikel 11 betreffende de aansprakelijkheid van bestuurders van rechtspersonen, die zelf rechtspersoon zijn, bevat de Verordening in artikel 19 lid 2 een ietwat afwijkende regeling.

Artikel 8 der uitvoeringswet bevat een regeling omtrent de omzetting van en in een EESV, die meer beperkend is dan die van artikel 2:18 BW.

Van artikel 19 lid 4 – thans nog artikel 23 lid 1 eerste zin – wijkt ook de uitvoeringswet uitdrukkelijk af, omdat artikel 35 lid 3 de bevoegdheid van een EESV in liquidatie niet beperkt tot handelingen welke voor de vereffening nodig zijn.

Omtrent de rechterlijke ontbinding bevat artikel 32 van de Verordening een eigen regeling die ten dele afwijkt van die van artikel 21; wel is het wenselijk dat onderdeel a van lid 1 van dat artikel voor de EESV geldt, voor het geval dat de oprichting van zo'n rechtspersoon gebreken vertoont (vgl. artikel 15 der Verordening).

In lid 4 – lid 3 oud – komt een verwijzing naar artikel 14 Boek 2 voor, welk artikel echter in de nieuwe titel 1 een andere plaats – artikel 10 – heeft verkregen.

Artikel 5 van de uitvoeringswet kan vervallen, omdat titel 1 van Boek 2 in de artikelen 4 en 21 inmiddels een algemene regeling omtrent de oprichtingsgebreken bevat; zie hierboven.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin